

Álit

í

løgtingsmáli nr. 99/2019: Uppskot til samtyktar um at dagføra lóg um starvsmenn

Aksel V. Johannesen, Ingilín D. Strøm, Henrik Old, Heðin Mortensen, Djóni N. Joensen, Jóhannis Joensen og Bjarni Hammer, løgtingsmenn, hava lagt málið fram 6. mars 2020, og eftir 1. viðgerð 27. apríl 2020 er tað beint Rættarnevndini.

Nevndin hevur viðgjørt málið á fundum 6. og 13. mai 2020.

Undir viðgerðini hevur nevndin havt fund við umboð fyri Fakfelagssamstarvið, Føroya Arbeidsgevarafelag og landsstýrismannin í umhvørvis- og vinnumálum, Helga Abrahamsen.

Undir viðgerðini hevur nevndin býtt seg í ein meiriluta og ein minnluta.

Meirilutin (Christian F. Andreasen, Erhard Joensen, Frimodt Rasmussen og Steffan Klein Poulsen) hevur hesar viðmerkingar:

Meirilutin tekur undir við, at løgtingslóg um starvsmenn eigur at verða endurskoðað.

Lógin er rættiliga gomul og tørvur er á dagføringum av lógini. Meirilutin heldur, at ein dagføring av starvsmannalógini eigur at verða væl fyrireikað soleiðis, at partarnir á arbeiðsmarknaðinum verða við í hesum arbeiði, eitt nú soleiðis, at landsstýrismaðurin kann seta ein arbeiðsbólk við umboðum frá øllum pørtum á arbeiðsmarknaðinum, sum fær til uppgávu at handa landsstýrismanninum eitt lógaruppskot til stóðutakan.

Fyrliggjandi uppskot til samtyktar inniheldur eina røð av ítøkiligum uppskotum til broytingar av starvsmannalógini, og meirilutin tekur ikki undir við øllum teimum uppskotum, sum verða tikin fram í uppskotinum.

Landsstýrismaðurin hevur upplýst fyri nevndini, at hann tekur undir við hugsanini um trýpartasamráðingar, men landsstýrismaðurin sigur seg heldur ikki taka undir við øllum ítøkiligum ávísingunum í uppskotinum.

Meirilutin heldur ikki, at tað er neyðugt við einum uppskoti til samtyktar at heita á landsstýrismannin at taka stig til at broyta lógina. Meirilutin mælir tí Løgtinginum frá at samtykkja uppskotið.

Minnilutin (Ingilín D. Strøm, Hervør Pálsdóttir og Sirið Stenberg) hevur hesar viðmerkingar:

Uppskotið til samtyktar heitir á landsstýrismannin um at fyrireika og leggja fyri Løgtingið uppskot til eina dagfórda og tíðarhóskandi starvsmannalóg. Minnilutin metir, at tíðin er komin at endurskoða lógina, ið seinast varð broytt í 1970.

Av tí, at so long tíð er liðin, síðan seinastu broyting í lógini, er ein røð av neyðugum broytingum at gera. Arbeiðsmarknaðurin í dag er ein annar enn fyri 50 árum síðan.

Eitt nú er neyðugt at dagføra lógina soleiðis, at tey, ið verða sett í tíðaravmarkað störv, eisini eru regulerað í starvsmannalógini. Minnilutin heldur, at munur eigur ikki at vera gjørdur á starvsmanni í tíðaravmarkaðum starvi og øðrum starvsmönnum, í tann mun hetta ikki er ásett við lóg ella í kollektivum sáttmála. Tíðaravmarkað störv eru störv, har greitt og nágreiniliga er avtalað, nær starvstíðin endar. Tað vil siga, at starvsmaður í tíðaravmarkaðum starvi er settur at loysa eina ávísa uppgávu ella sum avloysari fyri onnur starvsfólk. Setan í tíðaravmarkað starv, metir minnilutin, skal vera gjørd við støði í objektivum og sakligum grundum. Danska starvsmannalógin er dagførd, so hon beinleiðis nevndir tíðaravmarkað sett starvsfólk sum part av lógini um starvsmenn, og krøv eru sett fyri at betra um rættarstöðuna hjá teimum í tíðaravmarkaðum starvi.

Ivi er um ítøkiliga markið fyri, hvussu nógvar tímar neyðugt er at arbeiða um vikuna fyri ávísa fyrirøku, fyri at verða fevnd av starvsmannalógini. Í dag er tað ikki óvanligt, at fólk hava fleiri (parttíðar) störv, og hava tá minst líka stóran tørvi á verju sum onnur. Eisini arbeiða fleiri niðurstetta tíð. Tí eigur markið at verða sett niður á 8 tímar um vikuna.

Tað kom fram í hoyringunum í Rættarnevndini, at ynski er um at javnseta tað almenna og privata, tá tað snýr seg um uppsagnir. Í almenna geiranum eru starvsfólk vard móti ósakligari uppsøgn, meðan hetta ikki ger seg galdandi á privata arbeiðsmarknaðinum, tó at starvsmenn, eitt nú limir í Føroya Arbeiðarafelag, eru vardir við sáttmála. Hetta er eitt øki, har vit í Føroyum eru eftirbátur í mun til okkara grannalond, ið hava havt hesar ásetingarnar í áratíggju. Somuleiðis kom fram undir hoyringunum, at starvsfólk, ið hava verið í sama starvi í nógv ár, eiga at hava rætt til serligt viðurlag við uppsøgn.

Minnilutin heldur eisini, at meginreglan um, at starvsmenn kunnu fáa undantak at átaka sær annað starv hjá øðrum arbeiðsgevara, átti at vent øvugt. Hetta so at starvsmenn hava rætt at átaka sær annað starv, so leingi tað ikki er til ampa fyri arbeiðsplássið, har tey starvast.

Semja var millum allar hoyringarpartar um at skipa dagføringina í eitt trípartasamstarv, og í heila tikið vóru allir hoyringarpartar jaligir um uppskotið til samtyktar.

At uppskotssetararnir í viðmerkingunum vísa á ítøkilig mál er ætlað sum íblástur til arbeiðið, ið landsstýrismaðurin verður heittur á at fara í holt við.

Við hesum viðmerkingum tekur minnilutin undir við málinum og mælir Løgtinginum til at samtykkja uppskotið.

Rættarnevndin, 20. mai 2020

Christian F. Andreasen
formaður

Ingilín D. Strøm
næstformaður

Erhard Joensen

Frimodt Rasmussen

Hervør Pálsdóttir

Sirið Stenberg

Steffan Klein Poulsen